

# Naturvårdsbränning i ljung- och gräsmark

Kill Persson



# SAMMANFATTNING

- BRANDGATOR, MOTVIND, VATTEN, VAD HÄNDER OM...
- PERSONLIG UTRUSTNING, KOMMUNIKATION
- INTE LIKADANT, INTE ÖVERALLT, INTE SAMTIDIGT – OCH INTE ENSAM!



# Naturvårdsbränning i ljung- och gräsmark

Flammor för...

# FYR FÖR FLORAN...





# FRÖGRONING OCH SMÅPLANTOR

FUNGAN...



# OCH FÅGLAR OCH ANDRA FLYGFÄN (INSEKTER)



# NATURVÅRDS- BRÄNNING

- BIOLOGISKA SKÄL
- KULTURHISTORISK BAKGRUND
- NATURVÅRDSNYTTA
- ETT VERKTYG TILL...





- FÖR ATT KUNNA HÅLLA EN STÖRRE AREALER BLOMSTERRIK MARK
- FÖR ATT MOTVERKA FÖRSURNING OCH KVÄVENEDFALL
- (RESTAURERINGSBRÄNNING KAN DOCK GE EN ASKGÖDSLINGSEFFEKT
- FÖR ATT MOTVERKA FÖRNAANSAMLING OCH MOSSTILLVÄXT
- FÖR ATT MAGRA UT TIDIGARE GÖDSLADE MARKER
- FÖR ATT FÅ MARKSTÖRNING
- FÖR ATT GYNNA VÄRMEKRÄVANDE ARTER



# BRÄNNINGSBEGREPP

- TIDIGA BRÄNDER I ÖPPNA MARKER, MARS-APRIL, GRÄS & LJUNG
- SKOGSBRÄNNING, BRÄNDER I MAJ-AUGUSTI,
- SMÅSKALIG BRÄNNING, SMÅ YTOR I MOSAIK, EN BLANDNING AV OLIKA BRÄNNINGSSTADIER
- STORSKALIG BRÄNNING, STORA YTOR, > 5 HEKTAR, FR. A. I STÖRRE LJUNGHEDAR, SKOGAR ELLER MYRAR,
- RESTAURERINGSBRÄNNING, MYCKET ORGANISKT MATERIAL
- REGELBUNDEN BRÄNNING, MINDRE MÄNGDER ORGANISKT MATERIAL

# BRÄNNING NÄR?

- PÅ VÅREN TILLRÄCKLIGT SENT MEN ÄNDÅ TIDIGT  
MARS—APRIL—MAJ
- PÅVERKAN I FÖRNAN,  
MOSSAN,  
BARA MARKFLÄCKAR
- SÄRSKILD HÄNSYN?



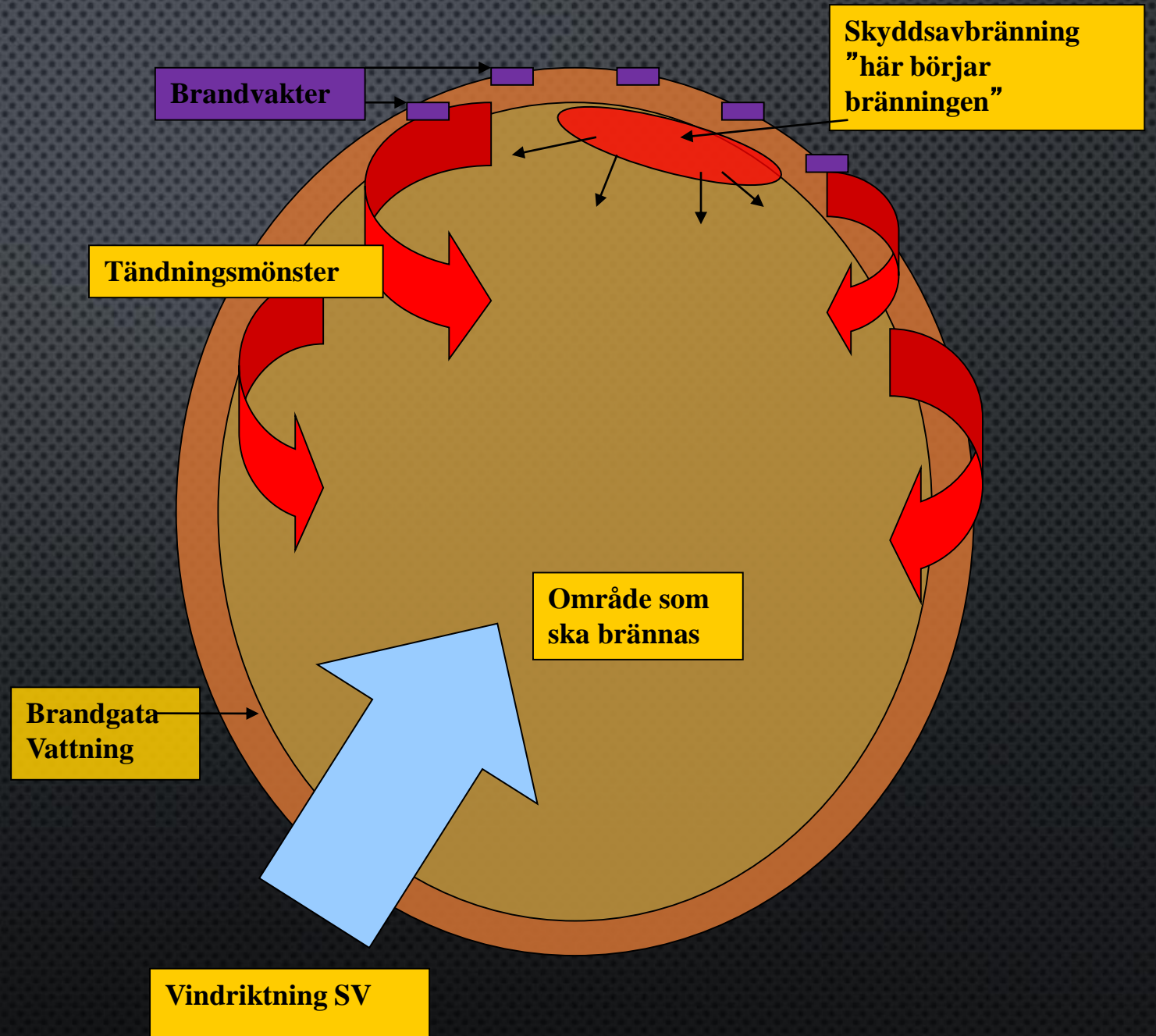
# BRÄNNING; NÄR SKA DU INTE BRÄNNNA...

- NÄR DET BLÅSER MER ÄN 7-8 M/S
- NÄR DET BLÅSER FRÅN "FEL" HÅLL, RÖKEN KAN BLI EN OLÄGENHET...
- NÄR DET ÄR FÖR FUKTIGT I BOTTEN...VAD ÄR MÅLET MED BRÄNNINGEN?

ATT GENOMFÖRA  
BRÄNNINGEN

BRANDGATOR  
MOTVIND  
VATTEN

VAD HÄNDER OM?



ATT FÖRSTÅ DAGENS  
ARBETE...  
JAG HAR EN PLAN..



# BRANDGATOR

- BREDD, BEROR PÅ BRÄNSLET INTILL OCHH TILLGÅNGEN PÅ VATTEN  
1-3 M
- INGET BARR PÅ ROT  
NÄRMARE ÄN 5-10 M
- FÖRBERED PÅ  
HÖSTEN/VINTERN
- STIGSYSTEM, MURAR





ANVÄND PLATSEN,  
SMÅ STIGAR, HÄLLMARKER, SANDFLÄCKAR...



# BRANDGATOR VATTNAS MEN INTE FÖR LÅNGT I FÖRVÄG



# BÖRJA SMÅTT...

- KRITISKA HÖRNAN,  
SKYDDSAVBRÄNNING
- GOTT OM FOLK,  
VATTEN...
- RÖKEN BORT FRÅN  
PERSONAL OCH YTAN



ELDBAND,  
FRÅN KANT TILL KANT

MITTPUNKTSBRÄNNING

SÄCKBRÄNNING, UNDVIK



STRÖVA IGENOM FÖR ATT SKRÄMMA BORT,  
FÅ EN BLICK FÖR DETALJER I YTAN

MÖJLIGHET FÖR DJUR ATT TA SIG UR YTAN



# KRÄLDJUR

- EN MÖJLIGHET ATT KOMMA UR BRÄNNAN...
- STRÖVA IGENOM...
- UNDVIK KÄNDA KRÄLDJURSRIKA MILJÖER



MITTPUNKT  
UR ELDEN TILL BRYNN



KRÄLDJUR, FÅGLAR, DÄGGDJUR

# TOPOGRAFI



BÖRJA PÅ TOPPEN—SLUTA I BOTTEN!

LÅNGSAMT UTFÖR—SNABBT UPPÅT

# BARA VANLIGT VATTEN...



*tom kanna ligger...*



# DETTA KLARAR DET MESTA....

- PUMP
- SUGSLANG MED SIL
- STRÅLRÖR
- TAPPSLANG
- SLANGKLÄMMOR, KOPPLINGAR





# VATTENPUMP, SLANG, KOPPLINGAR, SUGSLANG, GASOLBRÄNNARE, GAS...

- SKOGMA
- GRANNGÅRDEN
- SWEDOL, RUSTA, JULA
- P LINDBERG
- BILTEMA
- MED FLERA....

# FLAMDÄMPARE (BRANDDASKOR)



# FLAMDÄMPARE/ BRANDDASKA

- [HTTPS://WWW.P-LINDBERG.SE/VAROR/SKOG-OCH-TRADGAARD/TRADGAARDSREDSKA P/FLAMDAMPARE](https://www.p-lindberg.se/varor/skog-och-tradgaard/tradgaardsredskap/flamdampare)
- [HTTPS://SHOP.DAFO.SE/DAFO/BRAND--OCH-RADDNINGSMATERIEL/VERKTYG/VERKTYG-OVRIGT/FLAMDAMPARE-EXKL.-SKAFT/](https://shop.dafo.se/dafo/brand--och-raddningsmateriel/verktyg/verktyg-ovrigt/flamdampare-exkl.-skaft/)



# ATT KOMMUNICERA

- JAKTRADIO
- ENKLA WALKIE-TALKIE
- MOBIL (ENVÄG)



## DU SJÄLV...

- KLÄDER, BOMULL, KÄNGOR
- HANDSKAR, 1:A FÖRBAND
- MAT, DRICKA
- MOBILTELEFON
- KOMRADIO
- EV KARTA



# ENHETLIGHET...

- FLAMSKYDD
- TRANEMO, BLÅKLÄDER, STILLAB M FL



# TÄND PÅ!

- TÄNDKANNA (DIESEL 80%-20% BENSIN)
- GASOLBRÄNNARE
- GRÄS PÅ KRATTA



...ELLER BARA KRATTA MED GRÄS



# HUR GÖR VI DÅ?

ATT PLANERA OCH GENOMFÖRA NATURVÅRDSBRÄNNINGAR



# TVÅ ROLLER

## BESTÄLLARE

- BRÄNNINGSPLAN
- MÅLFORMULERINGAR
- ANBUDSUNDERLAG
- UPPFÖLJNINGAR MED BESTÄLLARE/UTFÖRARE

## UTFÖRARE

- DETALJPLANERING
- BRANDGATOR, VATTEN
- BEMANNING
- ANBUDSLÄMNING
- UPPFÖLJNINGAR MED BESTÄLLARE/UTFÖRARE

ÄR DET RESTAURERING ?

STÖRRE DELOMRÅDEN

MEN FUNDERA PÅ DEN STORA INDELNINGEN.

YTRE GRÄNSER

## BRANDPLANEN



RÖJNING/KÖRSPÅR

ÄR DET LÖPANDE SKÖTSEL?

BRAND PÅ FLERA MINDRE DELOMRÅDEN

HUR HÅRT SKA DET TA?

STRUKTURER?

VAD SKA SPARAS?



# FORMULERA MÅL



- ATT OMRÅDETS SÄRSKILDA VÄRDEN GYNNAS
- ATT NÅGONSTANS MELLAN 30–70 % BLIR BRÄNT
- ATT DE BRÄNDA YTORNA HAR 10-15 % OBRÄNDA LJUNG-RUGGAR
- ATT VARJE BRÄND DEL GRÄNSAR TILL EN ÄLDRE OBRÄND DEL
- ATT FÅ TILL FLÄCKAR MED DJUPBRÄNNING (UPPTORKNING)



MOSAİKBRÄNT

INTE FÖR "DUKTIG"

HA KVAR BRÄNNINGSMISTOR





# MÅLEN, HUR NÅR VI DEM?



BRANDGATOR, STIGAR

VATTEN

VÄDER UNDER DAGEN

VINDRIKTNING

UPPTORKNING

# VATTNA FRAM MOSAIK





# TRYGGHET VID GENOMFÖRANDET



- RUTINER-UTBILDNING
- MATERIEL PÅ PLATS



# EFTERBEVAKNING



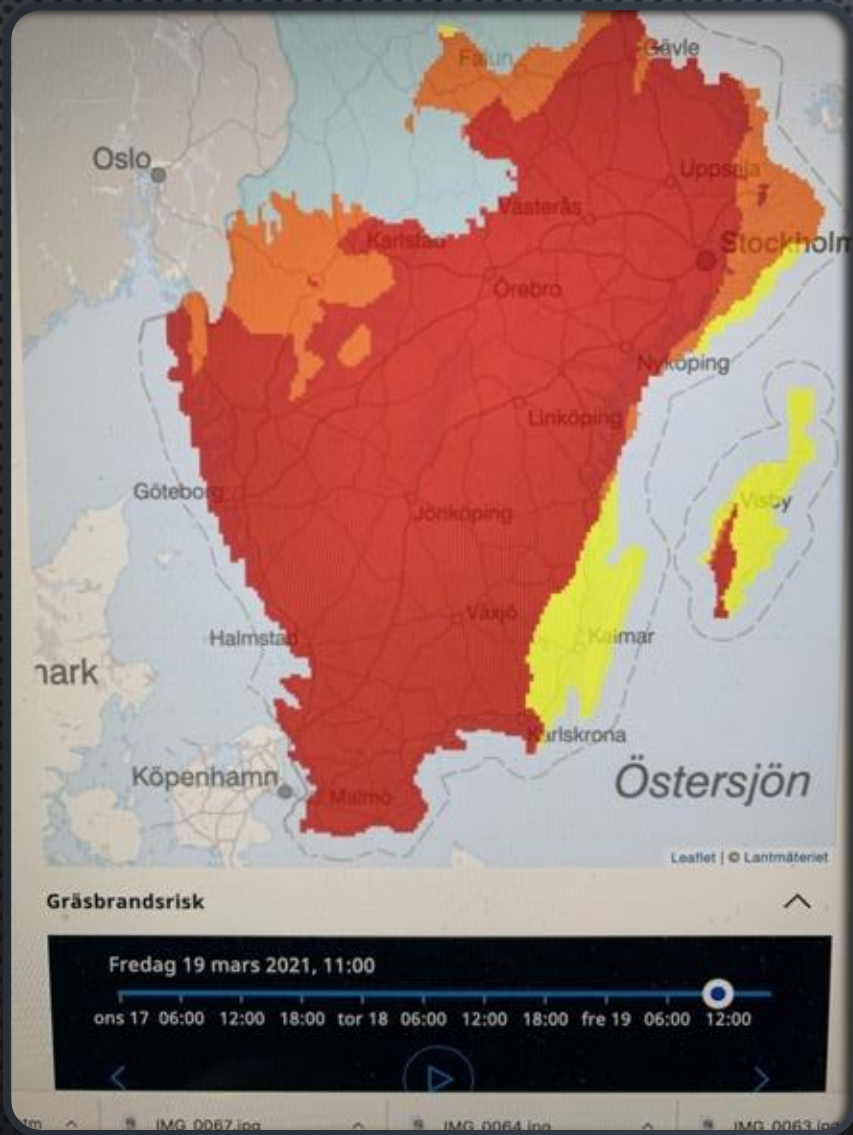
*...INGEN SYNLIG RÖK*

- STUBBAR
- STENAR MED TORVLAGER
  - MYRSTACKAR
  - DYNGA
- LÄMNA UTRUSTNING

# NATURVÅRDSBRÄNNING - ANSVAR

- DEN SOM TÄNDER ANSVARAR ALLTID
- FÖRETAGETS FÖRSÄKRING?
- UPPDRAGSGIVAREN FÖRSÄKRAD, ÖKA BELOPPET?

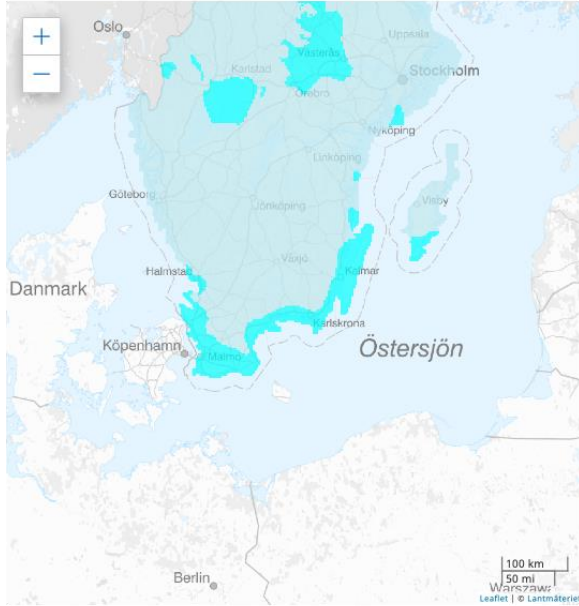




# GRÄSBRANDRISK MSB/SMHI

Vald brandriskdata

Gräsbrandsrisk



Gräsbrandsrisk

Idag måndag 13 mars 2023 kl. 11:00

13/305:00 0:00 5:00 0:00 14/306:00 1:00 6:00 1:00 15/307:00 13:00

16/3

17/3

18/3







# GRÄSBRANDRISK MSB/SMHI



# GRÄSBRANDRISKEN SKA VARA HÖG!

- LJUSBLÅTT ANGER ATT MARKEN GENERELLT ÄR SNÖTÄCKT.
- GULT OCH ORANGE ANGER LITEN RESPEKTIVE MÅTTLIG RISK FÖR GRÄSBRAND.
- RÖTT ANGER STOR RISK FÖR GRÄSBRAND. EN BRAND ANTÄNDS DÅ LÄTT OCH SPRIDER SIG SNABBT.
- MARKERINGAR MED GRÖNA LINJER INNEBÄR ATT DET FORTFARANDE FINNS RISK FÖR GRÄSBRÄNDER I DET TORRA FJOLÅRSGRÄS, MEN ATT NYTT GRÖNT GRÄS BÖRJAT KOMMA. RISKEN FÖR GRÄSBRAND BLIR MINDRE, ALLT EFTERSOM NYTT GRÄS VÄXER IN.
- GRÖN MARKERING BETYDER ATT NYTT GRÖNT GRÄS HAR VUXIT UPP. RISKEN FÖR GRÄSBRÄNDER ÄR BEGRÄNSAD


Typ	Klass	Definition	Kommentar
-----	-------	------------	-----------

	Risk	Det finns en risk för extremt höga temperaturer med en maximal dygstemperatur på 30 grader eller mer, fem dagar i följd. Alternativt maximal dygstemperatur på 33 grader eller mer, tre dagar i följd.	Osäkerheten i väderutvecklingen är dock stor.
	Risk	Det finns en risk för översvämningsproblem på utsatta ställen.	Osäkerheten i väderutvecklingen är dock stor.
	Risk	Det finns en risk för att vattenståndet kommer att bli lägre än -90 cm i RH 2000 i Öresund, Bälten eller Sydvästra Östersjön.	Osäkerheten i väderutvecklingen är dock stor.
	Risk	Det finns en risk för att det kommer att bli mycket högt vattenstånd. Mycket högt vattenstånd innebär för Norra Kustlen, Norra Bottnhavet och Södra Bottnhavet ett vattenstånd högre än 100 cm i RH 2000, för Ålands hav, Norra Östersjön och Mellersta Östersjön högre än 110 cm i RH 2000, för Kattegatt och Skagerrack högre än 120 cm i RH 2000 och för Bottenviken, Södra Östersjön och Öresund ett vattenstånd högre än 130 cm i RH 2000.	Osäkerheten i väderutvecklingen är dock stor.

#### Brandrisk

Typ	Klass	Definition	Konsekvens
	Risk	Risk för gräsbrand utlösnas under våren när risken är stor att betänder uppstår och lätt sprids i torr fjällgräs.	Stor försiktighet bör iaktas vid eldning utomhus.
	Risk	Inneblir stor eller mycket stor antändningsrisk och att eld sprids lätt i skogsmark.	Stor försiktighet bör iaktas vid eldning utomhus, ofta gäller eldningsförbud.

#### Meddelande

Typ	Klass	Definition	Konsekvens
	Meddelande	Maximal dygstemperatur på minst 26 grader upp till 30 grader, tre dagar i rad.	Inneblir en ökad påfrestning på kroppen vilket kan ge problem för framförallt riskgrupper.



[Ergo.com](#)

# BRANDRISKBEDÖMINGAR VIA SMHI OCH MSB

DET ÄR SKILLNAD MELLAN  
EN HÖG GRÄSBRANDRISK  
OCH  
SKOGSBRANDRISKBEDÖMNING 1-5E

RÄDDNINGSTJÄNSTEN,  
KOLLA I DIN EGENKOMMUN,  
I GOD TID

TRAFIKRADION?

HITTA SAMVERKAN MED  
BYGDEFÖRENINGAR, BYALAG



ANMÄLAN

1 (1)

2011-02-15

Räddningstjänsten Halmstad  
SOS Alarm  
Kristinehedsvägen 2  
302 44 HALMSTAD

**Anmälan om naturvårdsbränning**

---

**Objekt:** Längenäudden, Söndrum

**Kommun:** Halmstad

**Mittkoordinat för  
bränningsområde:** 6283610/1314850

**Planerad tidpunkt för bränning:** v15  
Exakt tidpunkt meddelas senast på morgonen den dag då  
bränningen genomförs per telefon.

**Markslag:** gräsmark

**Areal:** ca 0,3 ha

**Markägare:** Halmstads kommun

**Bränningsledare:** Kill Persson, MiNa, miljö & naturpedagogik  
Uppdrag från  
Enheten för Naturvård och miljöövervakning  
Länsstyrelsen

**Telefon till bränningsplatsen:** 0703-21 62 22

**Kopia :**  
Tekniska kontoret

---

**Postadress**  
301 86 HALMSTAD

**Besöksadress**  
Slottsgatan 2

**E-post**  
[lanstyrelsen@n.lst.se](mailto:lanstyrelsen@n.lst.se)

**Telefon**  
035 - 13 20 00

# SKOGSBRANDRISK ÄR (NÄSTAN) ALLTID LÅG 1-2 DÅ DET ÄR GRSBRANDSSÄSONG

- **5E - EXTREMT STOR SKOGSBRANDSRISK (FWI 28-)**

- FÖRUTSÄTTER LÅNGVARIG TORKA, LÅG LUFTFUKTIGHET OCH EN DEL VIND. MARKENS YTSKIKT ÄR EXTREMT TORRT. ANTÄNDNINGSRISKEN ÄR MYCKET STOR OCH EN BRAND KOMMER ATT UTVECKLAS EXPLOSIVT. DET ÄR STOR RISK FÖR TOPPBRAND, DVS. ATT ELDEN TAR SIG UPP I TRÄDKRONORNA. NÄR DET ÄR "5E" SKA DU AVSTÅ FRÅN ATT ELDA ELLER GRILLA I SKOG OCH MARK. NÄR DET ÄR "5E" ÄR DET OFTA ELDNINGSFÖRBUD.

- **5 - MYCKET STOR SKOGSBRANDSRISK (FWI 22-27)**

- EN BRAND KOMMER ATT UTVECKLA SIG MYCKET SNABBT OCH HÄFTIGT. TOPPBRÄNDER, DVS. ATT ELDEN TAR SIG UPP I TRÄDKRONORNA, KAN FÖREKOMMA. NÄR DET ÄR "5" SKA DU AVSTÅ FRÅN ATT ELDA ELLER GRILLA I SKOG OCH MARK. NÄR DET ÄR "5" KAN DET VARA ELDNINGSFÖRBUD .

- **4 - STOR SKOGSBRANDSRISK (FWI 17-21)**

- HÄR SPRIDER SIG EN BRAND I DE FLESTA TYPER AV SKOGSMARK. DET ÄR STOR RISK ATT BRANDEN SPRIDER SIG SNABBT.

- **3 - MÅTTLIG SKOGSBRANDSRISK (FWI 12-16)**

- DET KAN FINNAS EN PÅTAGLIG RISK FÖR BRANDSPRIDNING I VISSA TYPER AV SKOGSMARK, EXEMPELVIS PÅ HYGGEN.

- **2 - LITEN SKOGSBRANDSRISK (FWI 5-11)**

- I DE FLESTA TYPER AV SKOG ÄR DET SVÅRT FÖR EN BRAND ATT SPRIDA SIG.

- **1 - MYCKET LITEN SKOGSBRANDSRISK (FWI<5)**





**Tack och ta det  
lugnt...**

Kill Persson,  
MiNa natur

[www.minanatur.se](http://www.minanatur.se)

0706-21 62 22